

Employee benefits

Pensioenscenario's: een fata morgana?

Begin april publiceerde de minister voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen een aanpassing van de uniforme rekenmethodiek. Die uniforme rekenmethodiek geeft aan dat de pensioenuitvoerder bij de communicatie met pensioendeelnemers drie scenario's moet laten zien. Er is een slecht-weerscenario waarbij de pensioenuitkering lager kan uitvallen dan normaal en een goed-weerscenario waarbij de pensioenuitkering beter kan uitvallen. Waarbij het 'midden'scenario de pensioenuitkering uitkomt zoals die in het begin is gecommuniceerd.

De reden om de URM-methodiek in te voeren, heeft er mee te maken dat de wetgever van mening is dat de werknemer op objectieve maatstaven een makkelijke vergelijking moet kunnen maken. De wijziging van april ziet op het feit dat de minister pensioenfondsbesturen faciliteert om bij publicatie uit te gaan van een onderliggende scenario'set die minder recent is, waardoor ook de URM (goed, normaal en slecht) anders zullen zijn. Over de communicatie door pensioenuitvoerders is al veel geschreven, en recentelijk zijn er ook weer gerechtelijke uitspraken geweest waarvan. Je zou toch mogen verwachten dat de rechter beslist in het voordeel van de benadeelde, de pensioengerechtigde, aangezien de communicatie bij pensioenen toch van vitaal belang is. De informatie die in het jaarlijkse pensioenoverzicht (UPO) wordt vermeld, is bijvoorbeeld belangrijk voor het aanvragen van een hypothecaire geldlening, het verkrijgen van een huurwoning of de berekening van de aanvullende inkomensvoorzieningen. Dus als de informatie uit het UPO niet correct is weergegeven, kan een werknemer flink in de problemen komen.

Zo ook in het volgende geval: een deelnemer heeft (lang geleden) aan zijn pensioenfonds meegedeeld dat hij en zijn partner zijn gescheiden. Buiten het zicht van de man heeft zijn ex-vrouw het betreffende formulier voor de verevening van pensioenrechten bij scheiding ingediend. Een pensioenuitvoerder hoort een dergelijke formulier in de administratie te verwerken.

Bij het naderen van de pensioendatum vraagt de deelnemer het pensioenfonds een opgave van zijn pensioenanspraken op pensioendatum. Hij vraagt ook aan de administratie van het fonds of de toenmalige pensioenverevening in zijn pensioenanspraken zijn meegenomen.

Het pensioenfonds antwoordt bevestigend. Een paar jaar later vraagt de man opnieuw wat zijn pensioenanspraken zijn en hierop krijgt hij opnieuw het eerder aangegeven antwoord: alle bedragen zijn correct berekend met inbegrip van de bedragen die in het kader van de echtscheiding aan zijn ex-toekomen. Er wordt naar het jaarlijkse uniforme pensioenoverzicht verwezen. Dan komt het moment dat de man met pensioen gaat. Hij krijgt conform de eerdere vragen de pensioenbedragen uitgekeerd waarover het pensioenfonds met hem heeft gecorrespondeerd. Zijn ex, waarmee hij blijkbaar nog contact heeft, meldt zich ook bij het pensioenfonds. Als ex heeft zij een zelfstandig recht op het verevende deel van het toenmalige pensioen van haar ex-man.

De administratie lijkt nu wakker te schrikken en stuurt de man een herberekening van zijn pensioenanspraken. Zijn pensioenuitkering wordt gekort met het deel van wat aan zijn ex-vrouw hoort toe te komen – overigens conform het pensioenreglement. Ook de informatie uit de jaar in, jaar uit toegezonden uniforme pensioenoverzichten blijken achteraf onjuist. Het pensioenfonds verweert zich door de verwijzen naar het pensioenreglement, en o ja, aan de bedragen genoemd in het uniforme pensioenoverzicht kunnen geen rechten worden ontleend. De man wordt door de rechter in het ongelijk gesteld.

In uniforme pensioenoverzichten wordt op basis van de hiervoor beschreven URM-methodiek aangegeven wat de hoogte van de pensioenuitkeringen is als de deelnemer met pensioen gaat, in geval het slecht gaat, het gaat zoals geprognosticeerd en het goed gaat. Door pensioenfonds in publicaties toe te staan om met scenario'sets te werken die van een eerdere datum zijn, wordt de deelnemer niet correct geïnformeerd.

Een ding is zeker: mocht het ertoe komen dat de deelnemer benadeeld wordt, dan kan die zich in ieder geval niet op de informatie uit het uniforme pensioenoverzicht baseren en alleen op datgene wat er in het pensioenreglement is vermeld. Waarom zou je als pensioenfonds nog willen communiceren, als je er toch niet aan wordt gehouden?

Mr. A.P.J.G.M. (Ton) Roebroek CPL

- Hof Den Haag, 17 januari 2023, zaaknummer ECLI:NL:GHDHA:2023:329